

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 » « 09 » 2023 р.

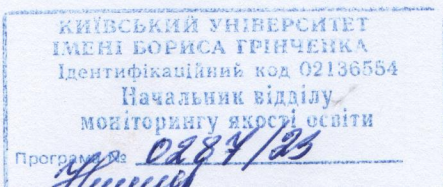
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика організації діяльності міждисциплінарної команди»
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота,
231.00.02 Соціальна педагогіка,

Київ – 2023

Розробник:

Жанна ПЕТРОЧКО, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

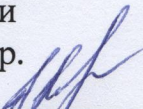
Викладач:

Жанна ПЕТРОЧКО, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 16 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

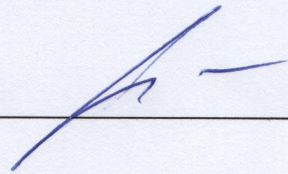

(підпис)

Тетяна ЛЯХ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота зі спеціальності «Соціальна робота»)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми 231.00.02

Вадим ЛЮТИЙ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.02 Соціальна педагогіка зі спеціальності «Соціальна робота»)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми 231.00.02

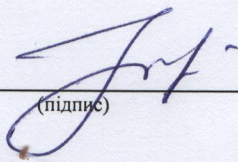

Тетяна СПІРИНА

Робочу програму перевірено

01.09. 2023 р.

Заступник декана

Роман ПАВЛЮК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	-	2
Семестр	-	3
Обсяг кредитів	-	4
Обсяг годин, в тому числі:	-	120
Аудиторні	-	16
Самостійна робота	-	104
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Методика організації діяльності міждисциплінарної команди» – підготовка кваліфікованих фахівців шляхом засвоєння ними теоретичних знань, понять, принципів та інших питань організації та діяльності міждисциплінарної команди фахівців соціальної сфери; оволодіння студентами концептуальними основами міждисциплінарної взаємодії в соціальній роботі, організаційно-технологічних засад цього процесу, знаннями нормативно-правової бази щодо реалізації державної політики України у сфері захисту дитини, сім'ї з дітьми, молодого людини на засадах міждисциплінарної взаємодії.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з концептуальними основами міждисциплінарної взаємодії;
- дати можливість студентам проаналізувати функціонування системи забезпечення прав дітей, молоді та сімей з дітьми в Україні на засадах міждисциплінарної взаємодії;
- розкрити зміст законів та інших нормативних актів щодо соціально-правового захисту різних вразливих категорій населення на засадах міждисциплінарної взаємодії; виробити в студентів уміння використовувати положення нормативних документів щодо організації і роботи міждисциплінарної команди фахівців соціальної сфери;
- вивчити, проаналізувати й узагальнити досвід створення та діяльності міждисциплінарних команд в різних регіонах України;
- набути умінь проведення навчальних заходів для міждисциплінарних команд територіальних громад.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методика організації діяльності міждисциплінарної команди» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей*

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК10. Здатність працювати у команді;

СК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства;

СК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень;

СК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців;

СК14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи;

СКу18. Здатність організовувати діяльність міждисциплінарної команди.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методика організації діяльності міждисциплінарної команди» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей*:

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК10. Здатність працювати у команді;

СК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства;

СК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень;

СК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців;

СК14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи;

СКу19. Здатність організовувати діяльність міждисциплінарної команди.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методика організації діяльності міждисциплінарної команди» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

РН11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу

РН17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

РНу23. Застосовувати сучасні моделі, форми і методи соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним групам отримувачів.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методика організації діяльності міждисциплінарної команди» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

РН11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу

РН17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

РНу23. Застосовувати сучасні моделі, форми і методи соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним групам отримувачів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1 «Концептуальні основи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі»							
Тема 1. Сутність та принципи соціального партнерства і міждисциплінарної взаємодії	6	-	-	-	-	-	6
Тема 2. Нормативно-правове підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі	10	2	-	-	-	-	8
Тема 3. Безпека, благополуччя, найкращі інтереси та захист дитини як пріоритет міждисциплінарної взаємодії	6	-	-	-	-	-	6
Тема 4. Команда, правила та особливості командної взаємодії	8	-	-	-	-	-	8
Модульний контроль	-	-	-	-	-	-	-
Разом	30	2	-	-	-	-	28
Модуль 2 «Міждисциплінарна команда суб'єктів захисту прав дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах»							
Тема 1. Склад та функції міждисциплінарної команди суб'єктів захисту прав дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах	12	-	-	-	-	-	12
Тема 2. Створення та організація роботи міждисциплінарної команди територіальної громади і міждисциплінарної команди ведення випадку	16	2	2	-	-	-	12
Модульний контроль	-	-	-	-	-	-	-
Разом	28	2	2	-	-	-	24
Модуль 3 «Міждисциплінарна команда щодо патронату над дитиною»							
Тема 1. Склад, мета та завдання міждисциплінарної команди щодо патронату над дитиною	10	-	-	-	-	-	10
Тема 2. Організація роботи міждисциплінарної команди щодо патронату над дитиною	18	-	-	2	-	-	16
Модульний контроль	-	-	-	-	-	-	-
Разом	28	-	-	2	-	-	26
Модуль 4 «Методика навчання міждисциплінарної команди»							
Тема 1. Значення та досвід спільного навчання суб'єктів захисту дитини, соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю	10	-	-	-	-	-	10
Тема 2. Структура та зміст тренінгів з питань організації діяльності міждисциплінарної команди	12	-	-	4	-	-	8

Назва модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 3. Структура та зміст тренінгів з питань міждисциплінарної взаємодії у процесі створення та супроводу сімейних форм виховання	12	-	-	4			8
Модульний контроль	-						
Разом	34	-	-	8	-	-	26
Підготовка та проходження контрольних заходів	-						
Усього	120	4	2	10	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. «Концептуальні основи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі»

Тема 1. Нормативно-правове підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі (2 год.)

Положення нормативно-правової бази України щодо організації та діяльності міждисциплінарних команд: Закон України «Про соціальні послуги». Закон України «Про охорону дитинства». Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866 «Про питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (із змінами і доповненнями). Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах». Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893 «Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною».

Основні поняття: найкращі інтереси дитини, міждисциплінарна команда, принципи, завдання міждисциплінарної команди.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4.

Додаткові: 2, 5, 6.

Модуль 2. «Міждисциплінарна команда суб'єктів захисту прав дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах»

Тема 2. Створення та організація роботи міждисциплінарної команди територіальної громади і міждисциплінарної команди ведення випадку (2 год.)

Суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Міждисциплінарна команда ведення випадку (МДК ведення випадку). Міждисциплінарна команда територіальної громади (МДК ТГ). Склад МДК ведення випадку, Склад міждисциплінарної команди ТГ, координація роботи. Засідання МДК. Документування рішень МДК.

Відповідальність міждисциплінарних команд. Взаємодія МДК і Комісії з питань захисту прав дитини.

Особливості надання допомоги вразливим групам населення, дітям та сім'ям з дітьми в СЖО різними суб'єктами.

Основні поняття: суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, ведення випадку, територіальна громада, склад міждисциплінарної команди, координація,

Комісія з питань захисту прав дитини.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3.

Додаткові: 1, 3, 7.

Семінарське заняття 1. Досвід створення та діяльності різних міждисциплінарних команд в територіальних громадах України (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: -

Додаткові: 2, 3.

Модуль 3. «Міждисциплінарна команда щодо патронату над дитиною»

Практичне заняття 1. Організація роботи міждисциплінарної команди щодо патронату на дитиною (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 5.

Додаткові: 5.

Модуль 4. «Методика навчання міждисциплінарної команди»

Практичне заняття 2-3. Структура та зміст тренінгів з питань організації діяльності міждисциплінарної команди (4 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 5.

Практичне заняття 4-5. Структура та зміст тренінгів з питань міждисциплінарної взаємодії у процесі створення та супроводу сімейних форм виховання (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 3, 4, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Заочна форма навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Відвідування семінарських занять	1	0	0	1	1	0	0	0	0
Робота на семінарському занятті	10	0	0	1	10	0	0	0	0
Відвідування практичних занять	1	0	0	0	0	1	1	4	4
Робота на практичному занятті	10	0	0	0	0	1	10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10	2	10	2	10
Разом		-	21	-	22	-	21	-	54
Максимальна кількість балів									118
<p>Розрахунок коефіцієнта: $118:100 = 1,18$. Коефіцієнт = 1,18. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 1,18 = \text{кількість балів}$ – рейтинговий показник успішності студента (де X – кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу).</p>									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль 1. «Концептуальні основи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі»

Самостійна робота 1. Сутність та принципи міждисциплінарної взаємодії (6 год.)

1. Опрацювати наукову статтю з питань міждисциплінарної взаємодії (Спіріна Т.П., Лях Т.Л., Рогожинська В.Є. (2020) Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі). Скласти 5 тестових запитань за змістом статті.

Самостійна робота 2-3. Нормативно-правове підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. Пріоритети міждисциплінарної взаємодії (14 год.)

1. Визначити положення Закону України «Про соціальні послуги», які стосуються міждисциплінарної взаємодії. Представити у документі Word.

2. Пояснити значення поняття «забезпечення найкращих інтересів

дитини» (Закон України «Про охорону дитинства»).

Самостійна робота 4. Команда, правила та особливості командної взаємодії (6 год.)

1. Опрацювати тему командної взаємодії. Визначити правила командної взаємодії, розподілу обов'язків у команді. Сформулювати поради щодо ефективної роботи команди. Підготувати РР-презентацію.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 3, 4, 5.

Модуль 2. «Міждисциплінарна команда суб'єктів захисту прав дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах»

Самостійна робота 5-6. Міждисциплінарна команда в територіальній громаді (24 год.)

1. Знайти в мережі інтернет положення про міждисциплінарну команду будь-якої територіальної громади. Опрацювати його, виокремити ключові моменти, підготуватися до представлення на семінарському занятті.

Модуль 3. «Міждисциплінарна команда щодо патронату над дитиною»

Самостійна робота 7-8. Діяльність міждисциплінарної команди щодо патронату над дитиною (26 год.)

1. Визначити склад міждисциплінарної команди щодо патронату над дитиною.

2. Визначити і виписати обов'язки та повноваження суб'єктів територіальної громади з питань здійснення патронату над дитиною, зазначені в Порядку створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя (Постанова КМУ від 20 серпня 2021 року № 893).

Модуль 4. «Методика навчання міждисциплінарної команди»

Самостійна робота 9-10. Навчання міждисциплінарної команди (26 год.)

1. Ознайомитися з досвідом проведення навчання міждисциплінарних команд. Зробити перелік посилань на відповідну інформацію в мережі інтернет.

2. Скласти орієнтовну структуру тренінгового заняття для МДК щодо підтримки сімейних форм виховання.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 3, 4, 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою проведення семестрового контролю є залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю
Не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни
«Методика організації діяльності міждисциплінарної команди»
 Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1	Модуль 2
Назва модуля	Концептуальні основи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі	Міждисциплінарна команда суб'єктів захисту прав дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах
Кількість балів за модуль	21	22
Лекції	1 (1 бал)	1 (1 бал)
Теми лекцій	1. Нормативно-правове підґрунтя міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі	2. Створення та організація роботи міждисциплінарної команди територіальної громади і міждисциплінарної команди ведення випадку
Семінарські заняття	0 (0 балів)	1 (11 балів)
Теми семінарських занять	-	1. Досвід створення та діяльності різних міждисциплінарних команд в територіальних громадах України
Теми практичних занять	-	-
Самостійна робота	СР. 1-4 (20 балів)	СР. 5-6 (10 балів)
Види поточного контролю	-	-

Модулі	Модуль 3	Модуль 4
Назва модуля	Міждисциплінарна команда щодо патронажу над дитиною	Методика навчання міждисциплінарної команди
Кількість балів за модуль	21	54
Лекції	0 (0 балів)	0 (0 балів)
Теми лекцій	-	-
Семінарські/практичні заняття	1 (11 балів)	4 (44 бали)
Теми семінарських занять	-	-
Теми практичних занять	1. Організація роботи міждисциплінарної команди щодо патронажу на дитиною	2-3. Структура та зміст тренінгів з питань організації діяльності міждисциплінарної команди 4-5. Структура та зміст тренінгів з питань міждисциплінарної взаємодії у процесі створення та супроводу сімейних форм виховання
Самостійна робота	СР. 7-8 (5 балів)	СР. 9-10 (5 балів)
Розрахунок	Максимально можлива кількість балів – 118 балів. Розрахунок коефіцієнта: $118:100 = 1,18$. Коефіцієнт = 1,18. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 1,18 =$ кількість балів – рейтинговий показник успішності студента (де X – кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу).	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Петрочко Ж.В. Міжвідомча і міждисциплінарна взаємодія у територіальній громаді. *Актуальні питання соціальної роботи* : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Київ : Назва вид-ва, 2023. 290 с. С.
2. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
3. Петрочко Ж.В., Лях Т.Л. Соціальне партнерство. *Енциклопедія освіти* : енциклопедія / ред. В. Кремень. 2-ге вид. Київ, 2021. С. 945–946.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF>
5. Спіріна Т.П., Лях Т.Л., Рогожинська В.Є. Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. збірн. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2020. № 27 (3). С. 224–228.

Додаткові

1. Дащаківська О. Ю., Стельмах С. С., Максименко К. М. Спільно до нових послуг : Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Ч. 2: Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Київ, 2021. 72 с.
2. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
3. Кальченко Л. В. Соціальне сирітство та його превенція в територіальній громаді міста: міжвідомча взаємодія суб'єктів громади. *Освіта та педагогічна наука*. 2018. № 1 (168). С. 53–65.
4. Петрочко Ж. В., Датченко Н. А. Забезпечення найкращих інтересів дитини як пріоритет надання соціальних послуг сім'ям з дітьми. *KELM* (Knowledge, Education, Law, Management). 2021. № 5(41). С. 151–157.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893 «Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/893-2021-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866 «Про питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#Text>
7. Соціальна робота з вразливими сім'ями з дітьми: у 2-х ч. / З.П.Кияниця, Ж.В.Петрочко. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.